

УДК 658.15:658.012.12

Гарасимюк Юлія, Синькевич Надія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

**ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІЗАЦІЇ**

Harasymiuk Yuliia, Sinkevich Nadiya

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

**ECONOMIC ANALYSIS IN THE SYSTEM OF BUSINESS PLANNING OF THE
ORGANIZATION'S ACTIVITIES**

Економічний аналіз у системі бізнес-планування діяльності організації є багаторівневим процесом, що охоплює широкий спектр методів, інструментів і підходів для вивчення, оцінки та прогнозування економічних аспектів функціонування підприємства. Цей процес необхідний для прийняття обґрунтованих рішень, спрямованих на поліпшення фінансового стану та операційної ефективності компанії.

Важливість економічного аналізу в системі бізнес-планування важко переоцінити. Це ключовий інструмент для виявлення сильних і слабких сторін організації, а також визначення можливостей для зростання і поліпшення конкурентоспроможності на ринку. Економічний аналіз забезпечує комплексне розуміння поточного стану справ і допомагає розробити стратегії для досягнення цілей і цільових показників.

У процесі бізнес-планування економічний аналіз охоплює аналіз фінансових показників, оцінку ринкового середовища конкурентів, оцінку ризиків, прогнозування попиту і багато інших аспектів. Розглянемо деякі з основних елементів економічного аналізу в бізнес-плануванні детальніше:

1. Фінансовий аналіз. Він включає в себе ретельне вивчення фінансових звітів, таких як баланс, звіт про прибутки і збитки, а також звіт про рух грошових коштів. Метою фінансового аналізу є виявлення тенденцій у фінансових показниках компанії, а також оцінка її ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості. Баланс надає огляд фінансового стану компанії на певну дату. Він відображає активи компанії (такі як грошові кошти, запаси, обладнання) та її зобов'язання (кредити, довгосрокові зобов'язання) у певний момент часу. Аналіз балансу дає змогу оцінити фінансовий стан компанії, включно з її здатністю погасити борги та забезпечити поточні операції. Звіт про прибутки та збитки надає інформацію про доходи та витрати компанії за певний період часу. Він дає змогу оцінити прибутковість бізнесу та його здатність генерувати прибуток від основної діяльності. Звіт про рух грошових коштів відображає надходження і відтоки грошових коштів у компанії за певний період. Цей звіт допомагає зрозуміти, звідки компанія отримує свої гроші і як вона їх витрачає, що має важливе значення для оцінки її фінансової стійкості та управління грошовими потоками. Фінансовий аналіз також включає порівняння фінансових показників компанії з конкурентами в галузі або з галузевими стандартами, щоб оцінити її конкурентоспроможність та ефективність управління. Важливими інструментами фінансового аналізу є показники, такі як коефіцієнт ліквідності, фінансової стійкості, коефіцієнт оборотності, коефіцієнти рентабельності та інші. Вони допомагають якісно оцінити фінансовий стан компанії та виявити потенційні проблеми або можливості для поліпшення. Фінансовий аналіз відіграє ключову роль у прийнятті рішень інвесторами, кредиторами, керівниками та іншими зацікавленими сторонами. На основі його результатів ухвалюються стратегічні рішення про подальші інвестиції, кредитування, придбання компаній та інші важливі аспекти управління бізнесом.

2. Маркетинговий аналіз. Він являє собою комплексне дослідження ринкового середовища, що містить аналіз попиту, пропозиції, конкурентів, трендів і

макроекономічних чинників, які можуть впливати на бізнес. Цей процес не тільки дає змогу зрозуміти поточний стан ринку, а й прогнозувати його розвиток у майбутньому, що є ключовим елементом успішної стратегії підприємства. Аналіз попиту охоплює вивчення потреб і переваг споживачів, чинників, що впливають на їхню купівельну поведінку, а також оцінку обсягу та динаміки попиту на конкретний товар або послугу. Це дає змогу визначити потенційні сегменти ринку і цільову аудиторію, а також виявити можливості для розширення асортименту або поліпшення якості продукції. Аналіз пропозиції охоплює вивчення конкурентного середовища, оцінку частки ринку і позиції конкурентів, їхніх стратегій просування і цінової політики. Це дає змогу визначити свої конкурентні переваги та недоліки, а також розробити стратегію диференціації продукції або послуги. Оцінка конкурентів допомагає виявити їхні сильні та слабкі сторони, а також аналізувати їхні дії та реакції на зміни в ринковому середовищі. Це дає змогу передбачити можливі ходи конкурентів і розробити контрзаходи для збереження або збільшення своєї частки ринку. Дослідження трендів дає змогу виявити зміни в споживчій поведінці, технологічні інновації, зміни в законодавстві або інші чинники, які можуть впливати на ринкове середовище. Це допомагає передбачити майбутні тенденції та адаптувати маркетингові стратегії до мінливих умов ринку. Аналіз макроекономічних чинників включає в себе вивчення економічного зростання, інфляції, безробіття, валютних курсів, політичної стабільності та інших факторів, які можуть впливати на ділове середовище.

3. Оцінка ризиків. Ідентифікація та наліз потенційних ризиків, які можуть впливати на виконання бізнес-плану, включно з фінансовими ризиками, операційними ризиками, ризиками ринку, репутаційними ризиками та іншими. Розроблення стратегій управління ризиками для мінімізації їхніх впливів на бізнес. 4. Прогнозування та планування. Використання даних з аналізу для прогнозування майбутніх результатів і розроблення стратегій для досягнення цілей бізнес-плану. Це охоплює визначення ключових показників успіху, встановлення цілей і розроблення довгострокових і короткострокових планів дій. 5. Ефективність використання ресурсів. Аналіз ефективності використання фінансових, матеріальних і людських ресурсів компанії з метою оптимізації процесів і збільшення продуктивності. 6. Моніторинг і контроль. Регулярне відслідковування виконання бізнес-плану та реалізації стратегій, а також коригування планів у разі потреби на основі нових даних і змін зовнішнього середовища.

Загалом, економічний аналіз у системі бізнес-планування організації відіграє вирішальну роль у забезпеченні сталого розвитку та успіху бізнесу. Він надає керівництву компанії об'єктивну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень та ефективного управління ресурсами. Без глибокого розуміння економічних аспектів та налізу середовища бізнес може виявитись невигідним і ризикованим підприємством.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік. Житомир: ПП «Рута», 2020. 560 с.
2. Ковальчук І. М. Маркетинговий аналіз: Навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 232 с.
3. Сопко В. В., Костюченко В. М. Економічний аналіз: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 376 с.
4. Крамаренко Г. Оцінювання ризиків у підприємницькій діяльності. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 218 с.